

Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης: Κινδυνεύετε να πάθετε Χριστούγεννα, Χριστός ετέχθη, Φώτα Ολόφωτα... (Στέλιος Κούκος)

/ [Πεμπτούσια](#)

Κάθε χρόνο τέτοιες μέρες ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης γελά κάτω απ' τα μουστάκια του. Παθαίνει μια ευφορία, μια κατάσταση... Ο ίδιος ξέρει ότι είναι συνώνυμο των μεγάλων γιορτών. Και έτσι τέτοιες μέρες είναι δικές του. Δεν αναφερόμαστε μόνο στα Χριστούγεννα (του τεμπέλη), την (Εξοχική) Λαμπρή, στα Φώτα (Ολόφωτα), στην Αποκριάτικη (νυχτιά), στον (Ρεμβασμό) του Δεκαπενταύγουστου - αλλά και στις μεγάλες στιγμές του ανθρώπου: τη χαρά, τον πόνο, τη λύπη, το κλάμα, τον κάματο, τη μοναξιά, την ορφάνια, τη χηρεία, την ξενιτιά αλλά και τον γυρισμό, την ατυχία της ζωής...

Ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, ο Μεγαλέξανδρος του νεοελληνικού βίου και της κοινότητας, ξέρει καλά τον άνθρωπο. Έχει κατέβει με αδελφάκι του τον Φιοντόρ Ντοστογιέφσκι στα ατελείωτα πάθια και τους καημούς του κόσμου. Ξέρει πολύ καλά ολόκληρη την ανθρώπινη διαδρομή, όσο κανένας ψυχίατρος ή ψυχολόγος. Απ'

αυτόν μπορούν όλοι να διδαχτούν και να καταπραϋνθούν. Και πιο πολύ οι δάσκαλοι και οι καθηγητές και βέβαια όσοι βρίσκονται πάντα σε μαθητεία, πρεσβύτεροι μετά νεοτέρων, γέροντες και νεανίες.

Ο κυρ Αλέξανδρος είναι ένας ξεχωριστός κάτοικος του σύμπαντος και του πλανήτη, ένα κόσμημα του κόσμου. Ένας συνομιλητής ή ακόμη και εκφραστής της φύσης. Δεν του κόλλησαν τυχαία το επίθετο παγανιστής. Και τι δεν τον είπαν όμως. Και τι δεν του προσάπτουν. Άλλοτε με την καλή έννοια και άλλοτε με την κακή. Είτε θέλοντας να τον προσεταιριστούν είτε για να τον βγάλουν από τη μέση και να τελειώνουν μια για πάντα μ' αυτόν.

Αλλά δεν είναι ώρα να μιλάμε για αυτό, αφού τώρα είναι εδώ μαζί μας. Έφτασε χαρούμενος μαζί με τη γιορτή. Είναι ο ίδιος το ευλογημένο Χριστόψωμο. Δηλαδή Χριστούγεννα δεν γίνονται χωρίς Παπαδιαμάντη; Όχι, δεν γίνονται. Μα εδώ έχουμε καταφέρει να κάνουμε Χριστούγεννα χωρίς Χριστό... τι μας λες τώρα; θα μου πείτε. Ωραία, κι εγώ τότες τ' αλλάζω και λέω, καλά, μη διαβάσετε Παπαδιαμάντη αυτές τις μέρες. Κινδυνεύετε να κατακλυστείτε από την αρρώστια που τον τυραννά. Είναι στο έπακρον αισθηματίας (όπως ελέχθη) και δεν αντέχετε. Κινδυνεύετε να σας παρασύρει στον μυστικό λιμένα όπου βρήκε απάγκιο η τσακισμένη βαρούλα. Ο ίδιος. Όσοι νιώθετε δυνατοί αποφύγετέ τον, είναι διαλυμένος, δεν έχει τίποτε να σας δώσει για να τονώσετε κι άλλο τη δύναμή σας. Δεν είναι τονοτίλ! Αποφύγετέ τον γιατί δεν θα τον καταλάβετε! Η δύναμή του εν ασθενεία τελειούται και αυτό δεν υπάρχει πουθενά, σε κανένα εγχειρίδιο καλού ηγέτη ή μάνατζερ.

Η επιστροφή εις τα παλαικά, στα ήθη και τα έθιμα και εις την ιδιόρρυθμο γλώσσα των κειμένων του Σκιαθίτη δεν είναι το ζητούμενο. Ούτε αυτό μπορεί να είναι δείγμα μεγάλου τεχνίτη του λόγου, μεγάλου καλλιτέχνη, δημιουργού. Η ηθογραφία του είναι για αυτούς που δεν μπορούν να δουν πίσω και μέσα από την ίδια τη ζωή τις ζωές που αναπαριστά.

Γι' αυτό μη διαβάσετε Αλέξανδρο Παπαδιαμάντη αυτές τις μέρες. Κινδυνεύετε να πάθετε Χριστούγεννα ή Χριστός ετέχθη ή ακόμη Φώτα Ολόφωτα.

Και σας προειδοποίησα!

(Δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα "Μακεδονία της Κυριακής" τον Δεκέμβριο του 2005)